



**Islands præsident  
Guðni Th. Jóhannessons  
tale ved festforestilling  
i anledning af 100-året  
for Islands suverænitet  
Harpa  
Reykjavík  
den 1. december 2018**

Deres Majestæt,  
jubilæumsgæster,  
kære landsmænd!

Til lykke med dagen. Det var akkurat for et hundrede år siden, at Island blev en fri og suveræn stat. Da opnåedes et af de vigtigste mål i nationens historie frem mod selvstændighed. Da begyndte et nyt kapitel. Lad os for et øjeblik vende tilbage til plænen foran Regeringsbygningen, her et stenkast fra Harpa, lad os tage et hundrede år tilbage i tiden: „Islændinge!“ siger Sigurður Eggerz omkring middag (han er fungerende statsminister, fordi statsminister Jón Magnússon er ude i Danmark til møde med kongen). „Islændinge! Hans Majestæt Kongen har i går stadfæstet forbundsloven og i dag træder den i kraft. ... Måtte vort lands og vor konges lykke følge vort flag,“ slutter ministeren sin tale.

I samme øjeblik hejses for første gang flaget for den nye stat, langsomt og højtideligt, på Regeringsbygningen, som et hundrede og halvtreds år tidligere var blevet opført som tugthus.

Man fejrer suveræniteten. Om aftenen spadserer folk i byens gader. Over hele landet ligger den skelsættende begivenhed øverst i folks tanker.

Og dog? Hvor meget ved vi i bund og grund om det? Og hvorfor genkalder vi os denne begivenhed? Tjener det et formål at fortælle hinanden historier om den forgangne tid? Hvilken gavn gør det?

Kære venner, kære landsmænd: Vi ved faktisk med sikkerhed, at der for et hundrede år siden var mange, som fyldtes af optimisme.

„Jeg er glad for denne dag,“ skrev Elka Björnsdóttir i sin dagbog om aftenen – og tilføjede: „Jeg gjorde en fest ud af mærkedagen, med blandt andet ærter og fedt kød i dag, på suverænitetdagen, det manglede da bare.“ Men så skrev hun også: „Nogle er usikre.“ Hvad ville den nyvundne suverænitet bringe folk i landet? Elka var arbejderkvinde. Hendes slid ville fortsætte uden ændring, uden håb om uddannelse, fremgang eller om livsvilkår, som kunne sammenlignes med den fåtallige klasse af velhavende mennesker.

Vi skal ikke fortælle hinanden urigtige historier. Lad os fortælle historier om de fattige, om uenighed, om ulighed og korrupsion. Men lad os heller ikke glemme, at suveræniteten bragte et håb med sig om en bedre verden og et bedre samfund. Den historie skal vi også fortælle, historien om ubestridelige fremskridt, selvom der stadig er opgaver forude, historien om enighed om fundamentale værdier og målsætninger.

Men hvad er de fundamentale værdier og målsætninger? At folk her nyder frihed og ubegrænsede menneskerettigheder, ligestilling og lige muligheder; at vi giver folk lov til at vise, hvad de kan, til at rage op over mængden, hvis grundlaget for det er til stede, og nyde frugten af eget slid, men at folk med behov for hjælp bliver hjulpet, og at alle tager del i samfundets forpligtelser, afhængigt af den enkeltes evne og vilkår; at vi viser hinanden ærlighed og respekt; at vi gør brug af landets ressourcer, men uden at forvolde uoprettelig skade; at vi står vagt om vores suverænitet, men også fortsætter med at give andre del i den, når det er det, vi ønsker og har brug for; at vi i vores bryst nærer en sund fædrelandskærlighed, og at vi afviser hovmod og arrogance, modvilje og fjendskab over for andre; at vi tager godt imod dem, som flytter hertil og vil berige vort mangfoldige samfund; at vi har én lov, men tillader mange traditioner, traditioner som dog altid er underlagt loven.

Ja, gode landsmænd, vi er nødt til at have fælles værdier og målsætninger. „Folk, der aldrig løfter noget i fællesskab, bliver aldrig en nation,“ sagde [billedkunstneren] Kjarval engang. Vi islændinge har vor kulturarv og vort sprog, som skal styrkes og beskyttes, men lad os også fortsat nyde stærke påvirkninger udefra, nyde at rejse og at lære. Nelson Mandela sagde, at der på hans sprog findes en talemåde: „Ndiwelimilambo enamagama,“ „jeg har passeret berømte floder“. Her henvises der til den, der turde udforske nye lande, den, der rejste vidt omkring og blev vis, og dette forstår vi også godt herhjemme. „Bøttens låg er ikke himlen,“ siger vi på islandsk.

Kære tilhørere! Snart er dette vort suverænitetsår slut. Jeg takker alle, der har været involveret i arrangementer rundt omkring i landet, store som små. Jeg takker de fantastiske kunstnere, som optræder her i aften. Ved ceremonien på Pingvellir i sommer læste jeg Ingibjörg Haraldsdóttirs fædrelandsdigt. Måske blev det væk i vrimlen, men digtet er så godt, ærligt og sandt, at jeg vil fremføre

det igen her, med en hjertelig hilsen til jer alle, Deres Majestæt, gode gæster, udmærkede landsmænd:

Jeg fortæller dig intet om landet  
jeg synger ingen fædrelandssange  
om grotterne, fosserne, gejserne  
fårene og køerne  
om folkets strid  
og strabadser i voldsomt vejr

nej. Men stå ved min side  
i mørket. Ånd dybt ind  
og mærk det strømme

sig så:  
Her har jeg hjemme.

Ja, her har vi hjemme, kære islændinge, og her har vores historie fundet sted. Lad os fortælle den i alle dens afskygninger og lad os byde fremtiden velkommen med alle dens udfordringer. Lad os være glade for denne dag, suverænitetdagen, ligesom mange af vore landsmænd var for et århundrede siden. Tak til jer alle.